

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Reprezentanții Băncii Mondiale în vizită la Academie

Pe 12 februarie, curent, la Academia de Administrare Publică s-au aflat într-o vizită de documentare reprezentanții

comun a unor noi proiecte și cursuri de profesionalizare, de necesitățile colaborării / implicării a altor instituții în po-

salt calitativ enorm în ceea ce privește optimizarea managementului și gestiunii interne a Academiei. Astfel, s-a dat în exploatare un nou bloc de studii, preconizat preponderent pentru cursurile de instruire, dar nu numai, dotat cu echipament performant pentru asigurarea unui proces de studii modern.

Totodată, conducerea Academiei s-a străduit ca în ultimii ani să pregătească formatori cu un înalt grad de calificare care vor preda la cursurile de dezvoltare profesională. În acest context, au fost extinse relațiile de colaborare cu autoritățile publice din țară pentru a îmbina creator teoria cu practica în procesul de studii. Referitor la nivelul de pregătire a formatorilor, prim-prorectorul a mai menționat că, uneori, cerințele a însăși formatorilor sunt mai înalte decât cele înaintate de către comandarii cursurilor de instruire.

În altă ordine de idei, dl Oleg Balan a menționat că instituția noastră colaborează intens cu Cancelaria de Stat în domeniul organizării cursurilor de instruire. Astfel, la sfârșitul

fiecărui an se efectuează o evaluare a necesităților de instruire a funcționarilor publici din APL și APC, se elaborează comanda de stat, iar organizarea propriu-zisă a acestor cursuri este de competența Academiei de Administrare Publică.

Dna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului organizarea instruirii a prezentat câteva exemple de colaborare fructuoasă cu diferite instituții din țară și de peste hotare, precum FISM, SIPU Internațional, GIZ, PNUD și altele, menționând că numai în cadrul colaborării cu Banca Mondială au fost elaborate 12 module, în baza cărora s-au desfășurat 217 cursuri de instruire, de care au beneficiat peste 5.000 de persoane.

În finalul întâlnirii, oaspeții de la Banca Mondială, care au rămas impresionați de nivelul de organizare a procesului de studii în cadrul Academiei, au fost asigurați că li se va oferi orice informație privind cursurile de instruire, organizate în cadrul Academiei cu suportul Băncii Mondiale. La rândul lor, reprezentanții Băncii Mondiale și-au exprimat disponibilitatea de a extinde relațiile de colaborare cu Academia de Administrare Publică în vederea implementării unor noi cursuri de instruire.

Vitalie NICA

Băncii Mondiale **dl David W. WACHIRA, doctor, specialist în finanțe publice, regiunea Europa și Asia Centrală, și dl Ivor BEAZELEY, specialist de top în cadrul Sectorului Public al Departamentului Management Economic și Reducerea Sărăciei, regiunea Europa și Asia Centrală.**

Oaspeții s-au interesat de rezultatele colaborării Academiei cu Banca Mondială în cadrul diferitor proiecte, de oportunitățile desfășurării în

sibilele proiecte de colaborare atât de la noi, cât și de peste hotare, precum și de capacitățile Academiei privind organizarea unor cursuri de instruire cu tematică financiară, existența capacităților de elaborare și editare a materialelor didactice, alte aspecte.

DI Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, a menționat că în ultimii 4 ani s-a făcut un

Peste 300 de masteranzi au absolvit AAP

În perioada 3 - 7 februarie, curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc susținerea tezelor de master pentru anul de studii 2013-2014 - masterat de profesio-

nalizare, învățământ cu frecvență redusă. Comisiile de evaluare a tezelor de master au fost create în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea studiilor superi-

oare de masterat și Hotărârea Senatului Academiei, ele fiind conduse de **președinții Iurie CIOCAN, doctor în științe politice, președinte al Comisiei Electorale Centra-**

le a Republicii Moldova, și Nistor GROZAVU, doctor în științe tehnice, conferențiat universitar, viceprimar al

(Continuare în pag. 3)

Președintele Nicolae Timofti a primit delegațiile BERD și BEI

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, i-a primit la Reședința de stat pe reprezentanții Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Suma Chakrabarti, președintele BERD, și Olivier Descamps, directorul executiv BERD pentru Turcia, Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală,

precum și pe delegații Băncii Europene pentru Investiții (BEI), Werner Hoyer, președintele BEI, și Wilhelm Molterer, vicepreședintele BEI.

Șeful statului și-a exprimat satisfacția față de nivelul actual al cooperării dintre Republica Moldova și aceste importante instituții financiare, menționând că proiectele implementate cu sprijinul BERD (în valoare de 818 milioane de euro pe parcursul ultimilor 20 de ani), precum și cu suportul BEI (în valoare de 427 milioane de euro, începând cu anul 2007) au contribuit la realizarea reformelor

necesare în procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Werner Hoyer, l-a informat pe șeful statului despre elaborarea unor noi strategii pentru Republica Moldova care ar facilita finanțarea sectorului privat, fiind vizate, în special, companii din domeniile agricol, energetic și bancar. Werner Hoyer a declarat că Banca Europeană pentru Investiții va susține un proiect de promovare a exporturilor produselor agricole moldovenești în Uniunea Europeană.

Suma Chakrabarti, a salutat eforturile autorităților de la Chișinău de atragere a inves-

titorilor străini în țara noastră. „Un mediu de afaceri atractiv presupune în mod imperativ reformarea justiției și alinierea băncilor locale la principiile de funcționare a instituțiilor financiare moderne”, a subliniat președintele BERD.

Directorul BERD a anunțat disponibilitatea instituției de a continua implementarea proiectelor, aflate în derulare în Republica Moldova, și intenția de a semna în 2014 contracte de finanțare în valoare de 100 de milioane de euro în domeniile transporturilor, infrastructurii și cel financiar.

Președintele Parlamentului, Igor Corman, îndeamnă autoritățile locale să desfășoare o campanie activă de comunicare și informare a cetățenilor despre avantajele integrării europene. Apelul a fost adresat în cadrul vizitei de lucru pe care șeful legislativului a efectuat-o în raionul Rezina. Igor Corman consideră că autoritățile publi-

Avantajele integrării europene

ce locale ar trebui să le explice cetățenilor că Acordul de Asociere va fi semnat, pentru că Uniunea Europeană vrea să sprijine Republica Moldova. Producătorii moldoveni vor avea posibilitatea să acceseze fondurile europene de susținere a agriculturii și de dezvoltare rurală. „Aceste fonduri europene le va permite producătorilor locali să ofere produse de calitate. Atât pe piața din Vest, cât și pe piața din Est, produsele noastre trebuie să fie competitive”, a menționat Igor Corman.

Președintele Parlamentului

i-a îndemnat pe primarii localităților din raionul Rezina ca, împreună cu autoritățile publice centrale, să le explice cetățenilor diferența dintre beneficiile oferite de integrarea europeană și de aderarea la Uniunea Vamală Euroasiatică.

„În calitate de Președinte al Parlamentului îmi propun să organizez dezbateri publice pe subiecte ce se referă la agenda europeană, cu participarea ambasadorilor UE, pentru o mai bună informare a cetățenilor”, a subliniat Igor Corman.

Speakerul a anunțat că săp-

tămâna viitoare va efectua o vizită la Bruxelles pentru a purta discuții cu oficialii UE despre agenda europeană a Republicii Moldova. „Dialogul este necesar pentru a asigura decizia Parlamentului European ca din vară cetățenii moldoveni să aibă libertatea de circulație”, a declarat Igor Corman.

Vizita de lucru în raionul Rezina se înscrie în șirul de vizite desfășurate tradițional, în fiecare săptămână, de președintele Parlamentului. De la începutul anului, Igor Corman a vizitat 4 raioane, purtând discuții cu cetățenii și autoritățile locale despre proiectele și problemele pe care le au.

Premierul s-a întâlnit cu reprezentanții Guvernului în teritoriu

În cadrul ședinței, au fost abordate subiecte ce țin de organizarea activității oficiilor teritoriale în anul 2014, exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu și a controlului de legalitate, pre-

cum și coordonarea generală a serviciilor publice descentralizate din teritoriu, relațiile Executivului cu autoritățile publice locale și reformele privind descentralizarea și promovarea autonomiei locale.

Primul-Ministru, Iurie Leancă, a reiterat că Guvernul va lucra în continuare asupra proiectelor de perfecționare și amendare a cadrului legislativ ce vizează instituția reprezentantului Executivului în teritoriu.

„Mai mult decât atât, vreau să menționez că, în contextul

Strategiei de Descentralizare, o autonomie veritabilă pentru a fi funcțională impune aprofundarea responsabilităților la nivel local. Pentru a reuși realizarea cu succes a reformei de descentralizare, în paralel cu activitățile de consolidare a capacităților, trebuie să ținem cont cu strictețe de legalitatea acțiunilor factorilor de decizie din autoritățile publice locale”, a spus șeful Cabinetului de Miniștri.

La rândul său, Secretarul General al Guvernului, Victor Bodiș, a vorbit despre proble-

mele în domeniu și a înaintat propuneri concrete privind consolidarea și dezvoltarea instituției Reprezentantului Executivului în teritoriu.

În cadrul aceleiași ședințe, au fost abordate subiecte privind intervențiile necesare ca urmare a neprezentării actelor administrative spre control oficiilor teritoriale, nerespectarea termenelor indicate în demersuri etc.

În țara noastră activează zece oficii teritoriale ale Cămarilor de Stat.

Peste 300 de masteranzi au absolvit AAP

(Sfârșit. Început în pag. 1)

**mun. Chișinău - Administra-
re publică; Victor POPA, doc-
tor habilitat, profesor uni-
versitar, judecător al Curții
Constituționale a Republicii
Moldova - Drept constituțio-
nal și drept administrativ;
Marian JALENCU, doctor
în economie, conferențiar
universitar, șef al Catedrei
management, USM, și Tati-
ana MANOLE, doctor habi-
litate în economie, profesor
universitar, UTM - Manage-
ment; Alexandru BURIAN,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar, AȘM
- Relații internaționale; Flo-
rentin PALADI, doctor ha-
bilitat, conferențiar univer-
sitar, USM - Management
informațional în administra-
ția publică.**

Tezele de master au reflec-
tat bagajul sporit de cunoș-
tințe acumulat de masteranzi
pe parcursul a doi și jumătate
de studii, gradul lor înalt de
pregătire pentru a se încadra

activ în sistemul public al țării
și de a-și aduce contribuția
la dezvoltarea lui în confor-
mitate cu standardele euro-
pene și internaționale, de a
promova în mod profesionist
imaginea țării noastre și a po-
liticilor statului în relațiile in-
ternaționale.

În ansamblu, le cele cinci
specializări, masterat de pro-
fesionalizare, învățământ cu
frecvență redusă, au susținut
teze de master 311 maste-
ranzi.

**Maria STRECHII, doctor
în economie, conferențiar
universitar, director al De-**

**partamentului organizarea
instruirii**, a menționat, cu
referire la unele totaluri ale
susținerii tezelor de master,
că, spre deosebire de promo-
țiile precedente, în alegerea
temelor și elaborarea tezelor,
masteranzii s-au bazat tot
mai mult pe materialul fac-
tologic din instituțiile în care
activează, au analizat proble-
mele și au înaintat propuneri
și sugestii pentru soluționa-
rea lor, pentru îmbunătățirea
activității administrațiilor pu-
blice. Este o evoluție pozitivă
a conceptului privind aplica-
rea în practică a cunoștințelor

acumulate pe parcursul ani-
lor de studii la Academie.

**Orest TĂRĂȚĂ, doctor în
științe politice, conferențiar
universitar, șef al Cate-
drei științe politice și relații
internaționale, membru al
Comisiei de evaluare:**

- Consider că masteranzii
au dat dovadă de un grad în-
alt de responsabilitate în ela-
borarea tezelor de master, în
care au fost abordate proble-
me actuale ale dezvoltării re-
lațiilor internaționale. Voi mai
remarca și gradul de pregăti-
re mult mai înalt, comparativ
cu contingentele de maste-
ranzi din anii precedenți.

Acest lucru este salutar
și denotă eforturile depuse de
profesorii Catedrei științe po-
litice și relații internaționale,
ai celorlalte catedre ale Aca-
demiei, în pregătirea teoreti-
co-practică a masteranzilor.

Dovadă a acestor aprecii-
eri sunt și opiniile proaspeților
absolvenți ai AAP, prezen-
tate mai jos

Cor. „F.P.”

**Maria BULGARU,
master în Management,
șef-adjunct de direcție,
Agenția Națională pentru
Ocuparea Forței de Muncă
(ANOFM):**

-În direcția noastră de la
Agenția Națională pentru Ocu-
parea Forței de Muncă ne ocu-
păm de dezvoltarea sistemelor
informaționale. Acum câțiva
ani, am organizat aici, la Aca-
demia de Administrare Publică,
cursuri de instruire în domeniul

tehnologiilor informaționale
pentru specialiștii din sistemul
nostru, dar am invitat și profe-
sori de la Academie, care au ți-
nut prelegeri interesante în do-
meniul eticii și esteticii, pentru
a ne dezvolta multilateral, a ne
forma o conduită modernă în
scopul de a spori eficiența ac-
tivilărilor noastre. După aceste
cursuri, am luat decizia de a
face și masteratul la Academie
pentru a studia mai aprofundat
managementul utilizării pro-
gramelor aplicative specia-
lizate. Am susținut acum teza
de master „Particularitățile
pieței muncii și direcțiile de
dezvoltare a acesteia în Repu-
blica Moldova”. Cunoștințele
acumulate aici îmi vor fi de un
real folos în activitatea mea de
mare importanță socială, cum
este dezvoltarea pieței muncii
și reducerea șomajului.

**Victor MIRON,
master în Administrarea
publică, consilier în
consiliul comunal
Stăuceni, mun. Chișinău:**

-Doi ani și jumătate au
însemnat pentru mine o
adevărată școală superioară
în domeniul administrației
publice. Am acumulat cunoș-
tințe temeinice, am însușit
terminologia respectivă. Și
toate acestea datorită cor-

pului profesoral-didactic de
un înalt profesionalism și
cumsecădenie al Academi-
ei. Teza de master cu tema
„Transparența procesului
decizional în APL” am elabo-
rat-o în baza activității pri-
măriei Stăuceni. Aceste studii
m-au întărit în convingerea
că numai un funcționar pu-
blic pregătit la Academia de
Administrare Publică poate
fi un specialist de înaltă ca-
lificație în domeniu care să
promoveze la nivel politicile
statului în societate. Am ho-
tărât să mă încadrez plenar în
administrarea publică și chiar
am unele planuri de avansare
în cadrul primăriei comunei
noastre. Așa că voi participa
și în continuare, cu mare inte-
res, la viitoarele cursuri de la
Academie.

1 februarie – Ziua Autonomiei Locale și a lucrătorului din Administrația Publică Locală

Aleșii locali – baza societății

Pe 1 februarie 2014, în țara noastră a fost marcată pentru a doua oară **Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală**. Ea a fost instituită prin hotărâre de Guvern ca o confirmare a importanței asigurării autonomiei locale în procesul de edi-

primarii sunt unicii purtători ai puterii suverane a cetățenilor, fiind singurii funcționari aleși prin vot direct de către cetățeni. Anume de aici trebuie să înceapă modernizarea reală a societății moldovenești.

alte domenii, experți din țările Uniunii Europene cu o vastă pregătire teoretică și practică. Toate acestea dau posibilitate funcționarilor din APL de a se deplasa peste hotare în vizite de lucru și documentare, de unde vin cu noi viziuni privind perfecționarea și eficientizarea serviciilor publice în localități, de asemenea, de a accesa fonduri pentru implementarea proiectelor investiționale. Cu atât mai mult, instituirea Zilei autonomiei locale și lucrătorului din administrația locală oferă noi oportunități pentru modernizarea în continuare a administrației locale.

a fost primită cu bucurie, dar și cu noi speranțe, de către cei 26 de primari din raionul Sângerei. Și pe bună dreptate, instituirea acestei sărbători profesionale a determinat o mișcare mai avansată în eficientizarea activității autorităților locale. Sărbătoarea profesională a fost o bună motivație de a se vorbi tot mai mult, îndeosebi în mass-media, despre dezvoltarea capacităților APL, despre necesitatea consultării aleșilor locali înainte de adoptarea unor legi sau modificări la legislație. Toți cunoaștem aprobarea plafonării taxelor locale de către Parlament la sfârșitul anului 2013, aceste modificări legislative fiind apoi anulate de către Curtea Constituțională.

Comunități bogate înseamnă o țară bogată

Silvia ȚURCANU,
primarul comunei
Chișcăreni, președintele
Asociației primarilor din
raionul Sângerei

Pentru APL instituirea Zilei autonomiei locale și a lucrătorului din administrația locală este un mare succes. Această doleanță a fost expusă ani în sir (activez în APL din anul 1987) și doar în anul 2012 a fost instituită, grație solidarității și insistenței primarilor. În Moldova activează circa 900 de primării și noi toți aveam nevoie de o zi a noastră, profesională, pentru a face unele totaluri, pentru a trasa planuri de viitor.

Știrea despre instituirea Zilei autonomiei locale și a lucrătorului din administrația locală

În prima săptămână a lunii februarie din acest an - Săptămâna autonomiei locale - mai mulți primari, aleși pe listele PLDM, au participat la ateliere de lucru în Chișinău, unde au avut ocazia să se întâlnească cu mai mulți miniștri, care au informat publicul referitor la realizările înregistrate și au răspuns la mai multe întrebări ale primarilor. Mi-a părut extraordinar de utilă această formă de lucru, când te poți adresa și primi răspuns la direct de la primele persoane. În primăria comunei Chișcăreni activează 10 lucrători, care în această zi au făcut totalurile activității din anul 2013.

Avem multe realizări, dar consider, că activitatea primăriilor va fi mai eficientă odată cu intrarea în vigoare, începând cu 2015, a noului sistem al finanțelor publice locale.

Fiindcă o țară va fi bogată atunci, când va avea comunități bogate. Iar o comunitate va fi mai eficientă, când va avea un buget corelat necesităților, când nu vom mai fi cerșetori, când ne vor fi dezlegate mâinile și primarii se vor putea numi gospodari ai localităților, de cetățenii cărora au

ficare și consolidare a statului democratic și aprecierii rolului deosebit al reprezentanților autorităților administrației publice locale în soluționarea problemelor cetățenilor și dezvoltarea social-economică a colectivităților locale, precum și în scopul susținerii și promovării valorilor democratice consfințite în Carta Europeană a Autonomiei Locale.

În adresarea sa către funcționarii din administrația publică locală, **Prim-Ministrul Iurie Leancă a menționat: „Instituirea Zilei autonomiei locale și lucrătorului din administrația publică locală este un semn de apreciere pentru munca pe care o depuneți zi de zi.**

Sunt conștient de problemele cu care vă confrunțați, dar și de energia și efortul pe care îl depuneți pentru rezolvarea problemelor comunităților pe care le conduceți. Vreau să vă asigur de deschiderea și sprijinul nostru pentru a schimba lucrurile spre bine, după cum meritați dumneavoastră și după cum merită toți cetățenii țării noastre.

În Republica Moldova

Academia de Administrare Publică - APL

În realizarea acestui dezerat național - modernizarea reală a societății moldovenești - un rol esențial și principal îi revine Academiei de Administrare Publică, considerată, pe bună dreptate, Centru Național de pregătire a funcționarilor publici. Chiar de la fondarea sa, scopul acestei instituții de elită de învățământ superior l-a constituit pregătirea cadrelor de înaltă calificare pentru serviciul public al țării, fiind dezvoltată pe parcurs știința autohtonă modernă a administrației publice. În acest context, sunt desfășurate și programele studiilor de masterat și a cursurilor de dezvoltare a măiestriei profesionale pentru angajații administrațiilor publice locale, în cadrul cărora sunt instruiți primarii, consilierii, președinții și vicepreședinții de raioane, funcționarii din direcțiile consiliilor raionale. Cursurile și prelegerile sunt ținute nu numai de profesorii Academiei, dar și de demnitari din instituțiile publice centrale, științifice, din

(Continuare în pag. 6)

A fost lansat SIA „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”

Noul **Sistem Informațional Automatizat (SIA) „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”** a fost elaborat în baza Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care stabilește că evidența la nivel național a funcțiilor publice și a funcționarilor publici se efectuează prin administrarea unui registru al funcțiilor publice și al funcționarilor publici, precum și a dosarelor personale ale funcționarilor publici. Pentru aceasta, a fost elaborat un sistem informațional unic în domeniul gestionării resurselor umane din serviciul public, care să ofere informații calitative pentru decizii manageriale adecvate privind funcțiile publice/posturile și titularii lor.

SIA „Registru” va conține informația despre funcțiile publice și posturile ocupate și vacante, despre concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice vacante, va permite vizualizarea informației despre titularii funcțiilor publice și ai

posturilor, despre studiile acestora, pregătirea profesională, despre cursurile de perfecționare urmate, sancțiunile disciplinare aplicate sau stimulările acordate etc. Astfel, va fi creat un spațiu informațional unitar, care va fi singura sursă oficială de informații referitoare la funcțiile publice/posturile și persoanele care le dețin.

Potrivit **Tamarei Gheorghița, șefa Direcției reforma administrației publice centrale din cadrul Direcției generale coordonarea politicilor, a asistenței externe și reforma administrației**

publice centrale a Cancelariei de Stat, aceasta va permite aplicarea coerentă și unitară a legislației în ceea ce privește respectarea principiilor legalității și transparenței în serviciul public, dar și eficientizarea managementului funcției publice și al funcționarilor publici.

Beneficiile așteptate țin de: disponibilitatea informațiilor corecte cu privire la situația în domeniul resurselor umane din serviciul public în timp real, sporirea transparenței și îmbunătățirea procesului decizional, adoptarea deciziilor manageriale bazate pe informații veridice.

„Acest instrument se înscrie perfect în obiectivul **„Guvern fără hârtie”**, deoarece treptat se va minimaliza volumul de evidență a resurselor umane pe suport de hârtie și se va trece la gestionarea electronică a resurselor umane. De asemenea, se va reduce timpul de prelucrare a acestei informații. Toți conducătorii vor putea beneficia de informații la zi pentru a lua decizii manageriale adecvate bazate pe informații veridice referitor la personalul său”, a menționat dna Tamara Gheorghița.

Până în prezent, în 74 de autorități publice a fost asigurat câte un loc de muncă (calculator) pentru implementarea SIA „Registru”, au fost instruite mai multe categorii de utilizatori ai sistemului și circa 60 de autorități deja introduc informația în acest Registru.

Pentru elaborarea SIA „Registru” au fost folosite resurse financiare din Fondul fiduciar multidonator pentru realizarea reformei administrației publice centrale.

Programul de reformare a serviciilor publice pentru anii 2014-2016

Aprobarea Programului a rezultat din analiza experienței primului an de implementare a reformei serviciilor publice, a sondajului sociologic referitor la gradul de satisfacție a cetățenilor privind serviciile publice, a rapoartelor ministerelor și altor autorități publice privind realizarea obiectivelor reformei.

Programul a fost elaborat în urma analizei situației actuale și a problemelor ce țin de realizarea reformei serviciilor publice. Studiul efectuat a stat la baza pilotării procesului de reinginerie pentru trei servicii publice - eliberarea certificatului de naștere a copilului și acordarea

indemnizației unice la nașterea copilului, serviciul de aplicare a apostilei și serviciul de acordare a subvențiilor fermierilor.

Rezultatele au arătat că, în urma reformării, reducerea sarcinii administrative pentru aceste trei servicii constituie peste 20,9 mln. lei, iar reducerea cheltuielilor din punct de vedere economic - 107,95 mln. lei. Potrivit responsabililor de reformă din cadrul Cancelariei de Stat, aceste cifre demonstrează că reforma serviciilor publice administrative poate oferi o contribuție importantă în dezvoltarea economiei și sporirea competitivității țării, cu

condiția ca reforma însăși să fie asigurată cu instrumente metodologice corespunzătoare care să urmeze niște principii unice.

Pentru a asigura o abordare unică a reformei serviciilor publice Programul propune: adoptarea Legii cu privire la serviciile publice.

Modernizarea unor servicii distincte se va desfășura ținându-se cont de Metodologia de reinginerie a serviciilor publice, iar tarifele vor fi stabilite în conformitate cu Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciile publice prestate contra plată. Pentru a dezvolta unul dintre elementele principale ale

reformei - o rețea de centre universale de prestare a serviciilor publice, care să asigure accesul la serviciile administrației publice centrale și locale, conform principiului de „ghișeu unic” - pe parcursul anului 2014, va fi elaborat și aprobat conceptului tehnic, și va fi efectuată pilotarea modelului nou al centrelor respective. Astfel, prin aprobarea acestui Program, Guvernul a reconfirmat faptul că reingineria serviciilor publice reprezintă una dintre prioritățile sale de bază, dar și o provocare majoră ce necesită regândirea și transformarea modelelor tradiționale de activitate a autorităților publice.

Dezvoltarea abilităților manageriale

În conformitate cu „Planul de realizare a cursurilor de dezvoltare profesională a personalului din administrația publică în anul 2014”, care

10 – 14 februarie, curent. Ei au fost familiarizați cu o tematică variată de domeniu: conceptul de management/manager, direcționat spre

zațional pentru dezvoltarea relațiilor interumane; comunicarea eficientă cu cetățenii, tratarea conflictului de interese etc.

Cel de-al doilea curs cu aceeași tematică – pentru personalul cu funcții de conducere din cadrul autorităților administrației publice locale – va avea loc în perioada 07 – 11 aprilie 2014, având același scop și obiective.

De la începutul anului curent, Departamentul dezvoltare profesională a organizat, conform planului pe anul curent, alte cinci cursuri, după cum urmează:

- **Integrarea profesională în funcția publică** a funcționarilor publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice centrale, cu durata de 10 zile;

- **Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu** a personalului cu funcții de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale, cu durata de 5 zile;

- **Managementul performanței a personalului cu funcții de conducere** din cadrul autorităților administrației publice centrale, cu durata de 3 zile (27-29 ianuarie și 29-31 ianuarie).

- **Managementul performanței pentru personal cu funcții de conducere** din cadrul autorităților administrației publice locale de ni-

velul II. 4 – 6 februarie 2014.

Referindu-se la cursurile respective, **dna Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională**, a menționat că la elaborarea programei tematice s-a ținut cont de necesitățile privind actualizarea cunoștințelor în domeniul sistemelor, instrumentelor și tehnicilor manageriale în autoritățile publice centrale și locale, în planificarea activității autorității publice, familiarizarea cu managementul echipelor, dezvoltarea abilităților de monitorizare a activității autorității publice, de evaluare a performanței individuale și colective, modelarea aptitudinilor necesare pentru comunicare eficientă și motivarea personalului.

Apreciind la nivel gradul de instruire în cadrul acestor cursuri, audienții abordează, totodată și unele probleme. Ei susțin că materialele prezentate sunt prea încărcate și ar dori să li se ofere mai multe ore pentru însușirea acestora. De asemenea, ei își doresc mai multe ore practice, vizite în teritoriu, pe la diferite autorități publice de nivel central și local, astfel, ca să li se ofere posibilitatea de a se documenta la fața locului cu implementarea în practică a cunoștințelor, acumulate la cursurile de la Academie, pe care le consideră necesare și foarte utile pentru eficientizarea administrației publice la toate nivelurile.

a fost expediat autorităților administrației publice centrale și locale, pe parcursul anului curent au fost planificate două cursuri cu genericul „Dezvoltarea abilităților manageriale”, destinat personalului cu funcții de conducere din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale. Scopul urmărit este de a spori nivelul de pregătire teoretică și practică a personalului cu funcții de conducere din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, necesar exercitării eficiente a atribuțiilor de serviciu.

Pentru funcționarii din administrația publică centrală a fost organizat primul curs, desfășurat în perioada

eficiență și eficacitate în vederea atingerii obiectivelor organizaționale; direcțiile și activitățile principale ale managementului resurselor umane, în contextul cadrului normativ de reglementare a activității funcționarului public; managementul echipelor și motivarea personalului; cu stilurile de conducere: direcționarea, antrenarea, susținerea, delegarea. Audienții au dezvoltat, de asemenea, abilitățile de planificare eficientă a activităților; gestionarea informației, a timpului propriu; soluționarea conflictelor prin mediere; au modelat aptitudinile necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu la crearea climatului organi-

Comunități bogate înseamnă o țară bogată

(Sfârșit. Început în pag. 4)

fost aleși. Cetățenii așteaptă de la noi soluționarea problemelor referitor la aprovizionarea cu apă potabilă de calitate, la sistemele de canalizare, la grădinițe și școli amenajate, drumuri reparate, locuri de joacă

amenajate pentru copii, străzi iluminate etc.

Pentru asta, cred, că la ziua de azi, se cere o reformă teritorială, se cer modificări în statele de personal. Azi primăriile au nevoie de specialiști în atragerea investițiilor, care să cunoască limbi străine. Func-

ționarii primăriei sunt obligați să cunoască tehnologiile informaționale, de asemenea, urmează să fie instalate programe de evidență a cetățenilor, a bunurilor imobile. Sunt necesare programe de transmitere a rapoartelor, de introducere a semnăturii digitale, ca să fie re-

duse cheltuielile de transport și de timp. În realizarea acestor sarcini, o responsabilitate considerabilă îi revine Academiei de Administrare Publică, unde își perfecționează permanent măiestria profesională sute și sute de funcționari din APL.

Este încă foarte mult de lucru pentru a avea o administrație publică eficientă, avem nevoie de multe schimbări.

În raionul Leova vor fi construite 16 centrale termice pe biomasă

În anul 2012, **Proiectul UE-PNUD „Energie și biomasă”** a anunțat despre oferirea unui grant pentru cea mai bună propunere de proiect de producere și utilizare a energiei pe bază de biomasă în cadrul unui parteneriat public-privat (PPP), în care în calitate de partener public să fie o autoritate publică de nivelul II. 13 consilii raionale au înaintat 15 propuneri, fiind selectată, ca cea mai bună, propunerea Consiliului raional Leova.

La această temă vă propunem un interviu realizat cu dl Ilie Condrea, șef al Direcției economie, dezvoltarea teritoriului și atragerea investițiilor a Consiliului raional Leova.

CORESPONDENTUL: Care au fost argumentele forte că ați câștigat acest grant valoros pentru o întreagă rețea de centrale termice pe biomasă?

Ilie CONDREA: Raionul Leova are deja experiență de utilizare a biocombustibilului la centrale termice. Tot cu suportul financiar al proiectului UE – PNUD, în 2012 – 2013, în raionul Leova au fost construite și puse în funcțiune 5 centrale termice pe biomasă la școlile și grădinițele de copii din satele Sărata Nouă, Tomașul Nou, Cazangic și Seliște, la care în calitate de combustibil sunt folosite paie, peletele și bricheta.

La identificarea celor mai bune soluții de parteneriat public-privat (PPP), pe parcursul anului 2013, am fost ghidați de specialiști de la Agenția de Eficiență Energetică, Agenția Proprietății Publice, Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă”.

Tot cu suportul financiar al proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”, în anul 2013 a fost

elaborat studiul de fezabilitate privind dezvoltarea infrastructurii termoelectrice prin utilizarea biocombustibilului la centralele termice selectate din raionul Leova. Ca rezultat, la sfârșitul anului trecut a fost semnat contractul de grant, conform căruia, Proiectul UE – PNUD „Energie și Biomasă” investește 100.000 de euro în crearea parteneriatului public-privat în raionul Leova.

COR.: Care este obiectivul principal al parteneriatului public-privat?

I.C.: Obiectul parteneriatului public-privat constă în crearea unui serviciu public cu drept de gestiune economică a centralelor termice pentru asigurarea cu agent termic pe bază de biomasă a instituțiilor publice asociate în consorțiu, prin gestionarea a 5 centrale termice pe biomasă existente și construcția a 16 centrale termice pe bază de peleti.

Aceasta înseamnă că în calitate de partener public va fi un consorțiu, format din 9 unități teritorial-administrative, care se va afla în subordinea Consiliului raional Leova. Partenerul privat va lua în gestiune economică cele 5 centrale termice pe bază de biomasă existente și va construi pe parcursul următorilor 4 ani 16 centrale termice pe peleti, investind în aceasta minimum 350.000 de euro.

Centralele termice pe bază de peleti vor fi construite în diferite sate la gimnazii și grădinițe de copii, acolo unde astăzi acestea se încălzesc cu sobe ori centrale termice cu cărbune. Centrale termice pe baza peleților vor fi construite și în centrul raional Leova, la unele instituții ale primăriei orașului Leova și Consiliului raional care în prezent lucrează la gaz.

Chiar la începutul semnării acordului de PPP, partenerul privat selectat va forma un serviciu public care va gestiona centralele termice existente și pe cele nou construite și va asigura cu agent termic de calitate, provenit din biomasă, instituțiile publice ale UAT, membre ale consorțiului.

Peleții folosiți ca biocombustibil vor fi produși de partenerul privat, deoarece o precondiție a concursului a fost ca partenerul selectat să dispună de fabrică de producere a peleților din paie ori rumeguș sau să fie disponibil financiar și tehnic de a construi o fabrică de producere a peleților cu o capacitate nu mai mică decât cantitatea necesară pentru a asigura funcționarea centralelor pe bază de peleti, în paralel cu construcția centralelor termice planificate și proiectate.

Centralele termice construite vor fi proprietatea Consiliului raional Leova și vor fi transmise în gestiune economică partenerului privat.

Partenerul privat va dispune de personal calificat pentru gestionarea procesului de producție și livrare calitativă a agentului termic și va avea un sistem de management al calității.

Prețurile la agentul termic livrat va fi calculat în conformitate cu modalitatea de întocmire a prețurilor pentru energia termică livrată, aprobat prin hotărâre de guvern, vor fi examinate și vor fi aprobate

la ședința Consiliului raional Leova.

Durata parteneriatului public-privat va fi de 11 ani.

La expirarea termenului de PPP se va discuta despre prelungirea termenului acordului ori încetarea lui.

La încetarea termenului PPP centralele termice nou construite vor fi transmise în proprietatea Consiliului raional.

Am publicat deja comunicatul informativ cu privire la parteneriatul public-privat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Documentația de concurs a fost procurată de 3 agenți economici.

COR.: În opinia D-voastră, care sunt avantajele energiei locale regenerabile?

I.C.: După părerea mea, ideea formării PPP privind dezvoltarea infrastructurii termoelectrice prin utilizarea biocombustibilului la centralele termice este una foarte bună căci acesta este din abundență la noi și ar fi păcat să-l irosim, procurând, în același timp, pe bani grei combustibil de la vecini. Aceasta nu e bine, nu e gospodărește și nu e patriotic.

Repet, este o idee foarte bună și ne dorim o implementare cu succes pentru a servi ca exemplu și altor raioane din republică ca în perspectivă să fie extinsă rețeaua de asemenea centrale termice pe biomasă, care pot aduce mari economii în domeniul energiei. La aceasta aș mai adăuga că implementarea cu succes a PPP, pentru raionul Leova va însemna crearea unui agent economic nou, plătitor de impozite, crearea noilor locuri de muncă și, în ultimă instanță, livrarea unui agent termic local, de calitate și ieftin.

**Interviu realizat de
Sergiu PIȘLARU**

Persoanele cu dizabilități și integrarea lor în societate

În Republica Moldova, conform datelor statistice oficiale, sunt aproape 180 mii de persoane cu diferite grade de dizabilitate, inclusiv aproximativ 14 mii de copii. Mulți dintre ei nu activează în câmpul muncii, trăiesc sub minimumul de existență și se confruntă cu stigmatizarea și discriminarea în majoritatea aspectelor vieții.

*Odată cu ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea să asigure ca drepturile persoanelor cu dizabilități să fie respectate, promovate și protejate în aceeași măsură ca și drepturile celorlalți membri ai societății. Un rol important în realizarea acestor sarcini revine organizației Keystone Human Service Internațional Moldova Association. Despre activitatea acestei organizații vă propunem un interviu realizat cu **directorul executiv, dna Ludmila Malcoci, doctor habilitat în sociologie.***

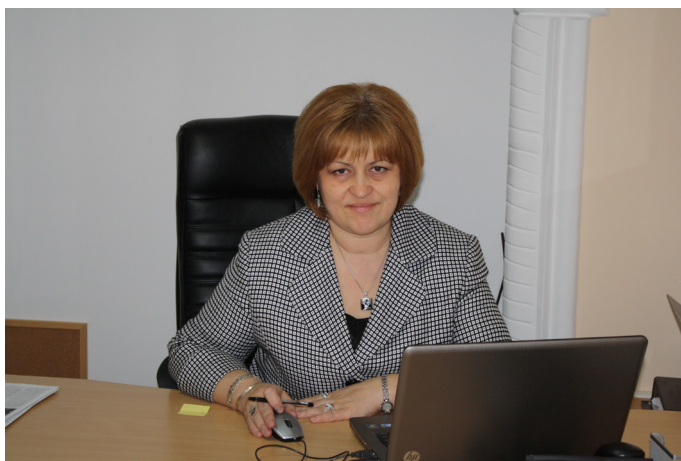
CORRESPONDENTUL:
Care sunt modalitățile de activitate a organizației Keystone în țara noastră, cu cine colaborați?

Ludmila MALCOCI:

Partenerii noștri în toate aceste activități sunt administrațiile publice locale de nivelul unu și doi, dat fiind faptul că însăși filozofia și standardul introdus de Convenție constau în asigurarea disponibilității serviciilor și mecanismelor de protecție la nivel local.

După cum se știe, Casele-internat de tip vechi, fără niciun fel de condiții și servicii, nu mai corespund cerințelor zilei de azi, aceluiași principii ale respectivei Convenții ONU, și persoanele din aceste instituții sunt treptat dezinstițuționalizate și plasate fie în servicii sociale, Casă Comunitară sau Locuință Protejată, fie plasate în familiile biologice sau substitutive, unde ele beneficiază de toate serviciile sociale ca și oricare membru al societății: asistență socială, medicală, studii, angajare în câmpul muncii etc.

O contribuie esențială o are Keystone Moldova în suportul adus administrației publice locale la monitorizarea calității serviciilor nou create. Astfel, recent a fost realizat un studiu de impact asupra persoanelor dezinstițuționalizate sau prevenite de instițuționalizare.

Studiul a constatat că aceste persoane au obținut progrese mari în ceea ce privește calitatea vieții lor de când locuiesc în comunitate. Astfel, în cazul a mai bine de 2/3 din persoanele dezinstițuționalizate, s-a îmbunătățit starea sănătății, a sporit mobilitatea, a sporit capacitatea de autoîngrijire, gradul de comunicare cu cei din jur, gradul de participare în luarea deciziilor privind propria persoană etc.

În scopul unei colaborări mai eficiente, am efectuat mai multe studii, a fost analizată practica de lucru cu partenerii noștri și, ca rezultat, am elaborat și editat studiul sociologic „**Impactul Programului „COMUNITATE INCLUZIVĂ-MOLDOVA” asupra beneficiarilor**”. Un obiectiv major al nostru a fost lucrul cu Casa-internat din Orhei, unde erau internate 320 de persoane cu dizabilități, dintre

care 60 la sută - adulți. În baza acestor activități, am elaborat Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile acestor persoane. În baza experienței acumulate, Keystone Moldova a elaborat un **Ghid pentru administrațiile publice locale**, având ca obiectiv implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități la nivel local. Ghidul a fost distribuit în toate raioanele din țară.

COR.: Care sunt rezultatele activității organizației Keystone Moldova pe parcursul anului 2013?

L.M.: În anul 2013, cu suportul Keystone Moldova, au fost dezinstițuționalizați din Casa-internat pentru copii (băieți) cu dizabilități mintale din Orhei 29 de persoane (adulți și copii) și integrați în comunitate. Dintre ele 4 per-

soane au fost plasate în familiile biologice sau extinse; în familiile substitutive au fost plasate 4 persoane; 19 persoane au fost plasate în serviciul social Casa Comunitară și 2 persoane – în serviciul social Locuință Protejată. Până în prezent au fost dezinstițuționalizați din Casa-internat din Orhei 96 de persoane. Mai mult ca atât, 46 de persoane cu dizabilități mintale au fost prevenite de instițuționalizarea lor în casele-internat, fiind integrate în comunitate.

În prezent, Keystone Moldova continuă să lucreze cu alți 23 de beneficiari ai CICDM Orhei în vederea dezinstițuționalizării acestora și reintegrării lor în familii biologice/extinse sau plasării în servicii comunitare.

Voi mai remarca faptul că pe parcursul anului 2013 am oferit asistență tehnică autorităților publice locale din mai multe raioane privind dezvoltarea noilor servicii comunitare: asistență parentală profesionistă, plasament familial pentru adulți, Casă comunitară, Locuință protejată, Respiro (un serviciu în care părinții pot plasa copiii pentru o perioadă de vacanță, dar nu mai mult de 30 de zile anual), echipe mobile de asistenți sociali (o parte dintre care au fost asigurate cu mijloace de transport), servicii de suport pentru angajarea în câmpul muncii.

Rezultatele acestor activități sunt îmbucurătoare. Multe dintre persoanele dezinstițuționalizate s-au reabilitat în mare măsură, au învățat la școală, au însușit chiar anumite profesii. Cu alte cuvinte, au devenit membri egali ai comunității, susținuți și respectați de cei din jur. Și numărul lor este mereu în creștere.

COR.: Vă mulțumim pentru interviu și vă dorim mult succes în activitatea D-voastră nobilă.

**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Legenda dragostei divine: Mihai Eminescu și Veronica Micle

Legenda dragostei romantice secular-milenare a Poetului național Mihai Eminescu și a „minunii cu ochi dulci”, a „femeii între stele și a stelei între femei”, Veronica Micle, a făcut epocă în societatea românească de altădată.

Interesul sporit al contemporanilor noștri față de perenitatea acestui sentiment ce-a alimentat inimile celor doi aleși ai nemuririi lui Eros vorbește însă de necesitatea primordială a iubirii în viața omului dintotdeauna și pentru totdeauna. De vreme ce Dumnezeu înseamnă iubire (Conștiință) și Lumină, mistic vorbind, neîndoios lumea manifestă o atitudine pe potrivă dintr-un imbold interior inductibil, însetată de apa vie, de „picăturile ei de nectar” (Pier Franco Marcenaro) ale acestui miraculos sentiment întâistător și atotcreator de când cerul și pământul, care „mișcă sori și stele”, precum zicea altădată Dante.

Poezia (și dialogul poetic de-o viață...) celor doi aștri ai civilizației românești de când lumea, dar și epistolele rare ale Domniilor lor, adresate reciproc unul altuia, inclusiv a celor găsite și publicate în anul 2000 în volumul „Dulcea mea Doamnă. Eminul meu iubit” de către Cristina Zarifopol-Illias 93 de scrisori inedite eminesciene eterne, deci s-au dovedit nu

numai poeziile, dar și epistolele poetului-nepereche...

Dacă până atunci din totalul de 66 de scrisori 48 erau semnate de Veronica Micle și doar 18 aparțineau lui Mihai Eminescu, în prezent se cunosc 111 scrisori ale poetului către Veronica și 63 ale Veronicăi către Eminescu, demonstrând că elementul activ al marii lor iubiri a fost nu Veronica Micle, cum se considera până acum, ci, dimpotrivă, Eminescu, după cum subliniază savantul și exegetul Mihail Dolgan în eseul remarcabil „Eminescu: Arta și filosofia iubirii” (în baza epistolarului inedit) (2012).

Este o certă mărturie că iubirea i-a ținut pe jarul ei celest de la bun început până la „apus de soare” pe cei „îndumnezeiți” de netrecerea și de eterna ei strălucire, fapt despre care vorbesc și rândurile pe care Luceafărul/Eminescu I le-a adresat Veronicăi Micle (în 1879): „Viața mea nu are niciun înțeles fără tine...tu ești partea întregitoare a tuturor gândurilor mele... între viața mea și a ta este o legătură neexplicabilă. Veronică, nu voi să-ți spun, dar tu nu știi, nici poți ști cât te-am iubit, cât te iubesc. Atât de mult, încât mai lesne aș înțelege o lume fără soare, decât pe tine fără ca să te iubesc... ceea ce era mai adânc ascuns în sufletul meu, privirea ta le-au scos la lumina zilei. Văzându-te, am știut că

*Ah! Toată lumea este fermecată
De umbra unui dor...*

Mihai Eminescu

tu ești singura ființă în lume, care în mod fatal, fără să vrea ea, fără ca eu să voiesc, are să determine întreaga mea viață... doresc toate nefericirile cu putință, dacă aceasta ar putea fi prețul fericirii tale... prin care tu mă îndumnezeiești... Dumnezeu nu e în cer, nu-i pe pământ: Dumnezeu e în inima noastră. Am înțeles că un om poate avea totul neavând nimic și nimic având totul”. Gândul de pe urmă dezvăluie un mistic total.

Dincolo de poezia vieții și de viața poeziei eminesciene, societatea noastră va avea întotdeauna prin marele ei Creator și un model de iubire divină la propriu și la figurat. Steaua „din valorile vremii...” pre nume Veronia Micle l-a călăuzit pe urmele căutării veșnice, împărtășindu-și reciproc „chemarea stelelor” dintotdeauna. Din atâtea scrisori adresate

Lui, desprindem și aceste rânduri: „Întreabă-mă dacă sunt în lună sau pe pământ, dacă sunt teafără sau nebună, dacă te-am urât sau te iubesc mai mult ca oricând!...(...) Dar nu am cu cine să mă sfădesc, și apoi mai principal n-am cu cine să mă împac, pe cine să dezmierd, și câtă dezmierdare este în mine”.

Oricum, autorul Luceafărului sau „grăitorul de adevăr”, după propria caracteristică, îi mărturisea franc Veronicăi Micle: „Tu ești Dumnezeu la care mă închin”, „tu ești singura comoră a vieții mele”: alteori o numea „ramură de liliac”. Iar într-o epistolă din 7 septembrie 1879 „visul de aur al vieții lui”, Veronica, îi scria lui Eminescu: „...Un echo răspunde inimilor noastre în auz de dimineață. Scumpul meu Emin, să-l ascultăm mărit în noi. Cu totul, de acum cu totul, a ta – Veronica”.

Deși destinul i-a pedepsit prin „iubirea-nenorocire” și dragostea căsniciei lor nelegalizate avu parte de-un „fruct”, de-un făt născut mort – iubirea le-a intrat în Legendă și le-a scris întru eternitate numele pe cerul nemuririi de Soare și Lună, de Luceafăr și de „stea între femei”.

Tudor PALLADI

NOTA BENE:

Valentine's Day este Ziua Îndrăgostiților în tradiția occidentală, care se sărbătorește pe data de 14 februarie. Ziua comemorează pe Sf.

Dwynwen, sfântul patron al îndrăgostiților galizi. În țările occidentale, Valentine's Day este cunoscută simplu - Sfântul Valentin.

În România, sărbătoarea tradițională pentru iubiți este DRAGOBETE care este sărbătorită pe 24 februarie. Numele vine de la un personaj din folclorul românesc care se presupune că ar fi fiul Babei Dochia. Etimologic, o parte din numele de Dragobete poate fi găsit și în cuvântul românesc dragoste.

Cu toate că avea deja prin Dragobete, o sărbătoare tradițională națională a îndrăgostiților, România a început să sărbătorească și Valentine's Day, deși deocamdată nu este acceptată peste tot.

Cel mai mare vas maritim din lume

Unde poate ajunge industria construcțiilor maritime?

Cel mai mare vas din lume, proiectul căruia a fost realizat

de compania Maersk Line, este primul vas-container din clasa Triple-E, construit vreodată, cu lungimea de 400 de metri, ceea ce înseamnă că va fi cu 40% mai mare decât oricare alt vas existent la ora actuală. Este mai lung decât patru terenuri de fotbal, mai greu decât 55 de submarine nucleare. Capabil să transporte orice tip de încărcătură, de la automobile până la alimente și încălțăminte, între cel mai aglomerat port din lume, Hong Kong, și cel mai mare port din Europa, Rotterdam, această minune a oceanelor va schimba pentru totdeauna conceptul de transport naval global.

Ca urmare a unui parteneriat în exclusivitate cu compania

maritimă Maersk Line, Discovery Channel va face un documentar despre această performanță mondială de unicat, din stadiul de proiect și până la prima sa călătorie și va fi intitulat „Cel mai mare vas din lume”,

Programul *Cel mai mare vas din*

lume, dintr-o serie de 6 episoade, va studia fiecare etapă din acest proiect istoric, urmărind pas cu pas eforturile impresionante pentru construirea vasului, prezentată prin ochii constructorilor din Coreea de Sud care se ocupă de acest proiect de pionierat. Întregul proces este detaliat cu ajutorul unor secvențe uimitoare de grafică și animație 3D, generată pe computer. Plecând de la proiectul unic al carenei acestui vas din clasa Triple-E, de la construirea motoarelor și elicelor sale uriașe, până la sistemele de siguranță extrem de performante și primul voiaj al vasului între Asia și Europa, programul va elucida fiecare aspect al acestui proiect temerar.

Calculatorul care încearcă să gândească la fel ca un om

Marile companii, printre care Google și Facebook, investesc sume uriașe în dezvoltarea inteligenței artificiale. Există deja computere care pot parca o mașină, pot identifica anumite obiecte sau pot traduce din diferite limbi străine. O companie din domeniul tehnologiei a împins însă lucrurile și mai departe, pentru a face un calculator să gândească asemenea unui om.

Vicarious FPC Inc., companie care are sprijinul Facebook

și Google, a pus bazele unei tehnologii de ultimă oră, care folosește pentru computere biți de cod asemănători creierului uman. La fel ca un bebeluș, calculatorul învață întâi să recunoască forme simple, apoi textura și lumina. La final, mașinaria va putea să facă legătura între cauză și efect. Practic, calculatorul care folosește această tehnologie va ajunge să gândească la fel ca un om.

Proiectul este coordonat de Yann LeCun, profesor la Uni-

versitatea din New York, considerat unul dintre cei mai mari

experți în domeniul inteligenței artificiale.

Ce se întâmplă la o temperatură sub -273 de grade Celsius

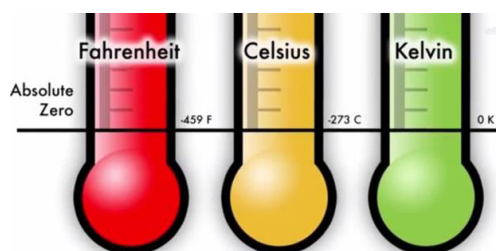
Spațiul cosmic este un loc foarte rece, iar între stele și galaxii temperatura scade până la -270 de grade Celsius. Este limita minimă pentru Universul pe care îl cunosc în prezent astronomii. Acum, NASA vrea să creeze o temperatură mult mai scăzută, chiar în interiorul Stației Spațiale Internaționale. Cercetătorii vor ca, prin acest proiect, să poată cerceta modul în care se comportă materia la temperaturi mai scăzute decât cele întâlnite în mod natural. Experții de la NASA vor încerca să creeze o temperatură de 100 pico-Kelvin, adică puțin peste zero absolut.

Experimentul va avea loc la Laboratorul Cold Atom de pe Stația Spațială Internațională, în anul 2016. Prin acord

internațional, temperatura de 0 Kelvin, numită și zero absolut, corespunde pe scara Celsius cu -273,15 °C, iar pe scara Fahrenheit cu -459,67 °F. La această temperatură, activitatea termică a atomilor materiei se oprește.

Pe lângă acest fenomen, cercetătorii vor încerca să afle ce se întâmplă dacă amestecă atomii unor diferite gaze.

Stația Spațială este locul ideal pentru aceste experimente, pentru că aici se pot obține

temperaturi mai scăzute decât pe Pământ, gravitația fiind mult mai mică.

Percepția reală și subiectivă a timpului

Timpul obiectiv se măsoară în ore, minute și secunde, iar timpul interior sau subiectiv, se măsoară, mai curând, în stări. Muzica poate rupe scurgerea obiectivă a timpului, lăsându-ne într-un univers paralel, unde parcă ne pierdem pe noi înșine sau, cel puțin, pierdem, cum spunem noi, noțiunea timpului.

Savanții neurologi explică de ce muzica are o influență așa de mare asupra noastră. Atunci când ascultăm o melodie care ne place, activitatea din cortexul prefrontal, care este responsabil cu introspecția, se oprește. De aceea, nu este deloc greșit să spunem că „ne-am pierdut

pe noi înșine” în timpul unui concert. Deși starea aceasta apare destul de rar, doar în timpul unor momente foarte încărcate de emoție, oamenii de știință spun că este foarte asemănătoare cu starea zen care poate fi atinsă prin meditație.

Chiar dacă rareori ajungem la acest nivel, ni se întâmplă deseori să avem impresia că timpul „zboară”, când suntem foarte ocupați, sau că „abia se târâie” atunci când trebuie să așteptăm. Aceasta este percepția subiectivă a timpului, pe care toți o experimentăm aproape zilnic.

Instruiri anticorupție la Florești

Angajații Centrului Național Anticorupție, în parteneriat cu Guvernul Tinerilor din Republica Moldova, au organizat, recent, la liceul „Miron Costin” din Florești un training cu genericul „Tinerii împotriva corupției”. La instruirea cu caracter informativ au participat liceeni și profesori, care au fost antrenați în discuții despre rolul tinerețului în prevenirea corupției, precum și premisele și consecințele acesteia.

Evenimentul a avut drept obiectiv informarea tinerei generații despre fenomenul corupției și riscurile acestuia și

a fost organizat în scopul realizării componentei educaționale și de comunicare publică din cadrul Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015.

În aceeași ordine de idei, instruirile fac parte din planul de acțiuni al Centrului privind sensibilizarea cetățenilor în ce privește educația anticorupție.

Eliberarea permiselor de conducere contra mită

Doi directori și un instructor ai școlilor auto din capitală au fost escortați la Centrul Național Anticorupție pentru a fi audiați într-un dosar penal pornit pe trafic de influență. Cei trei sunt bănuți că ar fi extorcat de la un bărbat, de mai multe ori, câte 250 de euro pentru organizarea eliberării permiselor de conducere. Potrivit denunțatorului,

lificarea a conducătorilor auto pentru diferite categorii.

În cadrul acțiunilor de urmărire penală, cei trei au fost documentați de procurorii anticorupție și CNA în momentul primirii, sub control, a diferitelor sume de bani. Astfel, au fost fixate tranzacțiile în care s-au transmis 1600 de lei, 250 de euro și alți 250 de euro pentru perfectarea permiselor de conducere.

Ca urmare a perchezițiilor, desfășurate la domiciliile, birourile de serviciu și în automobilele figuranților, procurorii anticorupție au depistat banii din ultima tranșă,

transmiși sub controlul ofițerilor CNA, și mai multe documente ale solicitanților de permise.

În prezent, o persoană

este reținută, iar altele două sunt cercetate în stare de libertate. Dacă vor fi găsiți vino-

vați, bănuții riscă până la 7 ani de închisoare.

Dosar penal pentru un consilier de probațiune din Bălți

Un consilier superior de probațiune din Bălți a fost reținut de ofițerii CNA și procurorii anticorupție, fiind bănuț că ar fi extorcat de la o femeie 350 de euro și 500 de lei. Potrivit oamenilor legii, acesta ar fi cerut banii de la femeie pentru a-l ajuta pe fratele ei să-și recupereze permisul de conducere în instanța de judecată. Astfel, consilierul de probațiune urma să depună un demers în instanță în care să ceară micșorarea termenului de privare a dreptului de a conduce mijlocul de transport. Anterior, bărbatul ar mai fi extorcat de la aceeași persoană 300 de euro pentru a-l ajuta pe cumnatul femeii să-și recupereze

permisul de conducere, ridicat de polițiști pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere.

Pe acest caz a fost deschis un dosar penal pentru corupere pasivă. Dacă va fi găsit vinovat, bărbatul riscă până la 10 ani de închisoare.

Menționăm, că, acum trei săptămâni, bănuțul a mai fost reținut de ofițerii CNA într-un dosar de corupție similar. Atunci bărbatul a fost prins în flagrant cu 500 de euro, pe care i-ar fi pretins de la un condamnat pentru a efectua înregistrările de evidență în timp ce acesta s-ar fi aflat peste hotarele țării.

Polițist, condamnat pentru corupție

Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție anunță despre condamnarea la 3 ani de închisoare a unui ofițer de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești. Acesta a fost acuzat de comiterea infracțiunii de trafic de influență. După pronunțarea verdictului, inculpatul a fost luat sub strajă chiar din sala de judecată.

În aceeași cauză penală, a fost deferit justiției și un procuror din Procuratura Florești, dar în privința acestuia instanța de judecată nu a finalizat examinarea dosarului.

Cauza penală pe numele polițistului a fost pornită în urma denunțului depus de către un cetățean, căruia polițistul

i-a promis că pentru 1500 de lei poate influența procurorul să înceteze cauza penală în care

acesta era cercetat pentru comiterea unei tentative de furt.

Polițistul a fost reținut de Procuratura Anticorupție, în comun cu Centrul Național Anticorupție, în incinta Inspectoratului de Poliție Florești, imediat după primirea sumei extorcate. Fiind audiat de procurori, polițistul și-a recunoscut vinovăția și a încheiat cu procurorul acord de recunoaștere a vinovăției.

bănuții susțineau că au influență asupra unor responsabili din cadrul CRIS Registru și că îi pot determina să faciliteze susținerea examenelor de ca-

Un român în topul celor mai puternici oameni din lume

Românul Radu Beligan a fost inclus într-un top al celor mai puternice 100 de personalități din lume din domeniul divertismentului, alături de alte celebrități de toate vârstele, de la Hollywood

În decembrie 2013, actorul Radu Beligan și-a sărbătorit cea de-a 95-a aniversare pe scena Teatrului Metropolis din București, unde a jucat în spectacolul în premieră „Lecția de violoncel”, fiind, astfel, alături de publicul care l-a aplaudat în cei 75 de ani de carieră, dar și de prieteni, colegi și membri ai familiei. De asemenea, Radu Beligan a primit titlul de cel mai longeviv actor încă în activitate pe scena de teatru din partea Cărții Recordurilor Guinness.

Printre cele mai longevive personalități aflate în top se numără: actrița Helen Mirren (68 de ani), actorul Michael Douglas (69 de ani), actorul Ro-

bert De Niro (70 de ani), regizorul și producătorul Martin Scorsese (71 de ani), mogulul media Ted Turner (75 de ani), regizorul Ridley Scott (76 de ani), actorul Robert Redford (77 de ani), regizorul Woody Allen (78 de ani), actrița Judi Dench (79 de ani), actorul, regizorul și producătorul Clint Eastwood (83 de ani), actorul Sidney Poitier (86 de ani), actorul Christopher Lee (91 de ani), actrița Betty White (92 de ani), actorul Mickey Rooney (93 de ani), actrița Zsa Zsa Gabor (96 de ani) și actorul Kirk Douglas (97 de ani).

În acest clasament se regăsesc personalități cu vârsta cuprinsă între un an (North West, fița cântărețului Kanye West și a vedetei de televiziune Kim Kardashian) și 100 de ani (actrița Ellen Albertini Dow).

Printre cele mai tinere celebrități din acest top se numără și Blue Ivy Carter, fița în vârstă de 2 ani a cântăreților Beyoncé și Jay-Z, Louis Bullock, fiul în vârstă de 4 ani al actriței Sandra Bullock, Vivienne Jolie-Pitt, în vârstă de 5 ani (una dintre fiicele actorilor Angelina Jolie și Brad Pitt), Suri Cruise, în vârstă de 7 ani (fiica lui Tom

Cruise și a lui Katie Holmes), și Romeo Beckham, în vârstă de 11 ani (unul dintre copiii cuplului David și Victoria Beckham).

În clasament se regăsesc și cântărețul Justin Bieber (în vârstă de 19 ani), cântăreața și actrița Miley Cyrus (21 de ani), actrița Jennifer Lawrence (23 de ani), cântăreața Taylor Swift (24 de ani), actrița Scarlett Johansson (29 de ani), actrița Angelina Jolie (38 de ani), actorul

Leonardo DiCaprio (39 de ani), actorul Ben Affleck (41 de ani), actorul Matthew McConaughey (44 de ani), actorul Hugh Jackman (45 de ani), regizorul și producătorul J.J. Abrams (47 de ani), actorul Robert Downey, Jr. (48 de ani), actrița Sandra Bullock (49 de ani), actorul Brad Pitt (50 de ani), actorul Kevin Spacey (54 de ani), vedeta de televiziune Oprah Winfrey (60 de ani), actorul Liam Neeson (61 de ani), Bob Iger, CEO al Walt Disney Corp. (62 de ani), actrița Meryl Streep (64 de ani) și scriitorul Stephen King (66 de ani).

Cei mai longevivi oameni din istorie

Cea mai bătrână persoană, care a trăit vreodată, este considerată Jeanne Louise Calment din Franța. Aceasta a murit în 1997, la vârsta de 122 de ani. Ea a spus că mânca aproape un kilogram de ciocolată pe săptămână și bea vin francezesc.

Ea făcea destul de mult sport, căci mergea la vânătoare, înota și mergea pe bicicletă la vârsta de 100 de ani.

În 2011, o braziliancă în vârstă de 114 ani era cea mai bătrână femeie din lume. Maria Gomes Valentim mânca cel mai mult friptură de porc, carne de vită, fasole și legume. De

asemenea, în fiecare dimineață femeia consuma la micul dejun pâine, fructe..

Cel mai bătrân bărbat de pe planetă este acum Salustiano Sanchez Blazquez, din New York, SUA. El are 112 ani și spune că secretul lui constă în consumul unei banane pe zi și sase pastile dintr-un analgezic, denumit Anacin (medicament popular la mijlocul anilor 1900).

Misao Okawa, în vârstă de 115 ani, a fost numita la începutul acestui an cea mai bătrână femeie din lume. Mâncarea sa favorită este sushi din macrou.

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC”, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor

Vitalie NICA - redactor

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 330.

Dat la tipar 13.02.2014

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova